

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3789/23
28.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Зорице Ђаковић и Татјане Обренчевић, као чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Шиме Секулић из Београда, Гандијева бр. 144/15, против тужених ББ из ..., и ВВ из ..., чији је пуномоћник Мирослав Ђорђевић, адвокат из Београда, Кондина бр. 26, ради исплате, и у парници по тужби туженог-противтужиоца ВВ из ..., против тужених АА и ББ, обоје из ..., ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиле и тужених, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 28.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе тужених ББ и ВВ, обојица из ... и тужиле АА из ..., па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године у ставу првом изреке; у делу става другог изреке којим се одбија захтев тужиле АА из ... да јој тужени солидарно исплате камату на износ од 449.117,86 динара почев од 05.05.2016. године, па до 22.05.2017. године, и у делу става трећег изреке којим се одбија тужбени захтев тужиле да јој тужени солидарно исплате законску затезну камату на износ од 1.093.455,00 динара за период од 05.05.2016. године до 22.05.2017. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године у преосталом делу става другог изреке, тако што се усваја тужбени захтев тужиле АА из ..., па се обавезују тужени ББ и ВВ, обојица из ... да тужилци солидарно исплате износ од 449.117,86 динара са законском затезном каматом од 22.05.2017. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, као и у преосталом делу става трећег изреке, тако што се обавезују тужени ББ и ВВ, обојица из ... да тужилци на износ 1.093.455,00 динара солидарно исплате законску затезну камату за период од 23.05.2017. године до 07.02.2023. године, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог ВВ из ..., па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године у ставу четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужених ББ и ВВ, обојица из ... и тужиле

АА из ..., па се **ПОТВРЂУЈЕ** решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године.

Образложење

Ставом првим изреке побијане пресуде Првог основног суда у Београду 16П 60758/21 од 08.02.2023. године, обавезују се тужени ББ и ВВ, обојица из ..., да тужилци АА из .., солидарно исплате износ од 1.093.455,00 динара, са законском затезном каматом почев од 08.02.2023. године, па до исплате, у року од 15 дана од дана достављања писменог отправака пресуде. Ставом другим изреке побијане пресуде одбија се захтев тужилце у делу у којем је тражила да се тужени обавезу да јој солидарно исплате износ од још 449.117,86 динара, са законском затезном каматом почев од 05.05.2016. године, па до исплате. Ставом трећим изреке побијане пресуде одбија се захтев тужилце којим је тражила да се тужени обавезу да солидарно исплате законску затезну камату на износ од 1.093.455,00 динара, за период од 05.05.2016. године, до 07.02.2023. године. Ставом четвртим изреке побијане пресуде одбија се захтев туженог ВВ из ... којим је тражио да се утврди да је искључиви власник породичне стамбене зграде објекта изграђеног без одобрења за градњу, који се налази у ..., у улици ..., на кат.парцели бр. ..., број објекта 2, површине 142 м², што су тужилци АА и тужени ББ дужни да признају у трпе. Ставом петим изреке побијане пресуде обавезују се тужени да тужилци солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 691.767,28 динара, у року од 15 дана.

Против ове пресуде, благовремену жалбу изјавили су тужени ББ, из свих законских разлога, као и због одлуке о трошковима поступка, у ставу првом и петом изреке; тужени-противтужилац ВВ, из свих законских разлога, као и због одлуке о трошковима поступка, у ставу првом, четвртном и петом изреке, као и тужилци, из свих законских разлога у односу на став први, други, трећи и пети изреке.

Апелациони суд у Београду испитао је побијану пресуду, у смислу одредбе члана 386. ЗПП ("Сл. гласник РС" бр. 72/11, са свим изменама и допунама), нашавши да је жалба тужилце основана, док су жалбе тужених неосноване.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити је заступљена повреда из тачке 12. ове законске одредбе, на коју се посебно указује наводима жалби тужених, будући да је првостепени суд дао јасне разлоге о битним чињеницама, па се побијана пресуда може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилци и њен бивши супруг, овде првотужени ББ, су почев оод закључења брака у марту 1981. године, а убрзо и са своје двоје деце, живели у заједничком породичном домаћинству са родитељима првотуженог, овде друготуженим ВВ и његовом супругом-мајком првотуженог, у засебном делу куће коју су 1970-их година прошлог века на плацу деде првотуженог, пок.ГГ, подигли деда и отац првотуженог, овде друготужени. У другом делу те куће живели су баба и деда првотуженог одвојено од родитеља првотуженог, са којима су у то време тужилци и првотужени живели и хранили се, привређивали на имању и

трошили, с тим да је првотужени тада радио и као аутомеханичар у неком предузећу до 1989. године, а затим у сопственој аутомеханичарској радионици. Тужилња је испрва радила послове домаћице, а затим гајила и близанце, уз кућне послове и кувала за вишечлану породицу (свекар, свекрва, супругови деда, баба и деца). Такође је помагала супругове бабу и деду у њиховом домаћинству и гледала их је у старости, уз то радећи и свакодневне послове на сеоском домаћинству, јер су на својој земљи гајили стоку, живину и пољопривредне производе, које је њена свекрва продавала на пијаци, а које производе је на њиви узгајао њен свекар - друготужени. Наведене послове је тужилња обављала колико јој је време дозвољавало и када се 1987. године, као рачуновођа запослила у предузећу где је радила до 1998. године, а по престанку радног односа, све до 2003. године, радила је у ђевабчиници – киоску, који су она и супруг отворили у оквиру аутомеханичарске радње коју је отворио 1989. године, уз новчану помоћ оца и деде. Та радња се налазила у приземљу дединог дела куће, рађене 1970-тих година прошлог века, на којој је радове ради привођења намени радионице изводио и тужилњин отац. Тужилња и првотужени су се у том периоду посебно ангажовали око његових деде и бабе, која је била болесна и са којима је првотужени закључио уговор о доживотном издржавању 1989. године, којим се деда првотуженог који се звао ГГ, обавезао да му, као свом унуку, за обећано издржавање остави све своје њиве. Међутим, у жељи да му, као и тужилњи и њиховој деци, помогне да што пре дођу до своје куће, одлучио је да прода те њиве, те да им, пошто су се бринули о њему и његовој супрузи, баби првотуженог, да новац од продаје да би сазидали кућу у којој би живели са њима, све да би се о њима и даље бринули у старости. По договору са тужилњом, првотужени је од добијеног новца купио материјал и по уговору из 1991. године, ангажовао мајсторе који су за 11.000 DEM започели радове на градњи, које је плаћао по етапама током градње која је трајала до 1993. године. То је чинио новцем који су он и тужилња у браку стекли радом у аутомеханичарској радионици и киоску и радећи у заједници са његовим родитељима, као и новцем који је првотужени добио од продаје дедине земље. Поред тога, радно се ангажовао и тужилњин отац, који је радио са својим колегама и који је финансирао и плочице за нову кућу. Тако је до 1993. године, на плацу деде првотуженог и то на месту његове старе, порушене куће из 1930-тих година прошлог века, сазидана нова кућа инвестираним новцем стеченим радом и уштедама у заједници тужилње и првотуженог и његових родитеља, као и путем моба и уз бесплатно радно ангажовање тужилњиног оца који је платио део материјала. У организацији првотуженог и тужилње довршена је изградња њима намењене куће. Све време супружници ДД били су ангажовани, свако у оквиру својих могућности, радећи и остварајући зараду, с тим да тужени током поступка нису применом правила о терету доказивања доказали да је било ко од њих том основу имао већи допринос у стицању. Осим тога, током градње, приликом моба, организовани су ручкови које је тужилња кувала, а иначе је поред бриге о деци и о болесној баби и деди првотуженог, радила и у заједничком домаћинству са родитељима првотуженог и на имању. У новосазидану кућу, у чијем је саставу оспособљена и почела са радом и перионица, тужилња се преселила 1994. године, са децом и првотуженим, с тим да су се претходно његови баба и деда преселили у засебну гарсоњеру, у саставу новосазидане куће. Тужилња је из предметне куће коначно изашла са децом 06.02.2004. године, а од првотуженог се правноснажно развела 20.02.2004. године. Према налазу и мишљењу и изјашњењу судског вештака грађевинске струке Слободана Рунића, предметни објекат је стамбена зграда П+1 на к.п. бр. ... КО ..., изграђен без грађевинске дозволе у периоду од 01.5.1991. године до

04.5.1993. године. Инвестициона вредност радова на том објекту -згради износи 5.321.435,74 динара, док инвестициона вредност радова на објекту – киоск износи 413.303,14 динара. Висина средстава добијених продајом плацева ГГ, уложених у изградњу спорне непокретности износи 2.749,50 динара, док вредност радова који су извођени без наплате 449.117,86 динара. До тих износа судски вештак је дошао на основу документације у списима предмета и прегледом објекта на лицу места, када је утврдио да стање на објекту – згради на дан вештачења није исто као у време изградње, јер су уграђене плочице квалитета I класе (вредност керамичких радова је формирана на основу просечних тржишних цена). Судски вештак је констатовао да су према усаглашеним изјавама у поступку у току градње вршене мобе од стране родбине, пријатеља, а да моба представља рад који има вредност, која је укалкулисана приликом вештачења. По престанку брачне заједнице, првотужени је израдио и обојио нову термофасаду на спратном делу објекта, постојеће дрвене прозоре је заменио ПВЦ прозорима, осим на дечијој соби, остави и купатилу, а на спрату је улазна врата заменио новим ПВЦ вратима, па је вештак закључио да је по престанку брака уложио средства према ценама у време вештачења од 751.098,80 динара, на који начин је увећана вредности куће за 14,11%, у односу на моменат престанка брака. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, Олгице Јевремовић, која је усагласила свој налаз са налазом судског вештака грађевинске струке, вредност инвестиционих радова на предметној кући је 5.321.435,74 динара, док је инвестинирана вредност киоска 413.303,14 динара, па је износ укупне вредности инвестиционих радова у породичној заједници 5.734.738,88 динара. До те вредности је овај судски вештак дошао на основу документације у списима предмета и полазећи од просечне нето зараде, са средњом стручном спремом на нивоу Републике Србије за тужиљу и за првотуженог, а с обзиром да је у вештаченом периоду била хипер инфлација у СРЈ, што је довело до неупотребљивости изворне документације о висини њихових прихода. Судски вештак је утврдио подједнак допринос тужиље, првотуженог и његових родитеља у стицању спорне непокретности, све до престанка брака тужиље и првотуженог, пошто су сви они у време изградње спорног објекта били радно активни у домаћинству које је стицало приходе претежно од пољопривредне делатности, будући да није дошао до података који би оборили претпоставку једнаких удела чланова ове породичне заједнице. Наиме, од укупне вредности инвестиционих радова (износ од 5.734.738,88 динара), судски вештак је одузео вредност радова извршених без наплате од стране оца тужиље од 449.117,86 динара, али и тржишну вредност плацева продатих од стране деде првотуженог ГГ у износу од 911.801,02 динара, те је дошао до износа од 4.373.820,00 динара који је поделио на четири једнака дела за сваког од четири члана породичне заједнице (тужиља, њен супруг, свекрва и свекар), дошавши до износа од 1.093.455,00 динара, који представља инвестициона улагања сваког од њих, као чланова те породичне заједнице. Приликом вештачења од 22.02.2016. године, које је од стране суда одређено са задатком да се утврди вредност радова, односно инвестиција приликом изградње куће, а према ценама у моменту предузимања радова, судски вештаци су, уз сагласност странака, а без претходног обавештавања и одобрења суда одступили од задатка, те вредност инвестиције утврдили према ценама у моменту вештачења, уз становиште да је продаја плацева и изградња објекта била у периоду од 1989. до 1993. године, када је у СРЈ била највећа стопа инфлације. Првостепени суд је прихватио дати налаз и мишљење, јер на примењену методологију није било конкретних примедби, те је суд сматрао да је налаз примењив за одлуку по преиначеној

тужби којом се тражи инвестициона, а не тржишна вредност радова, нашавши да то погодује туженима, због чега није била упоредива, нити је узета у обзир, грађевинским вештачењем утврђена висина средстава добијених продајом плацева по свим уговорима према ценама у моменту вештачења, компаративном методом, према изворима јавних медија са тржишта некретнина налазећи да просечна цена износи 7,5 евра по м2, односно 922,50 динара по м2, износи 2.749.050,00 динара.

Према овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је донео побијану одлуку применом одредби чл. 168, 171, 177. и 195. Породичног закона, нашавши да је тужбени захтев тужиље делимично основан и то у односу на обавезу тужених да јој солидарно исплате износ од 1.093,455,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења 08.02.2023. године, па до исплате, док је у преосталом делу одбио тужбени захтев тужиље, како је наведено у изреци побијане пресуде. Своју одлуку је образложио тиме да је породична заједница - заједница живота и економска заједница чланова у време стицања у истој, те да у широј породичној заједници постоји подела рада тако што сваки члан домаћинства ради одређене послове чиме омогућава осталим члановима да се посвете неком другом послу, а да је одлучна чињеница да ли постоји намера да се новац који је стечен радом чланова те заједнице, уложи у стварање нове вредности, као и у одржавање већ постојеће имовине при чему се под појмом рада подразумева како рад који је исказан новчано, тако и рад у самом домаћинству. Како је првостепени суд несумњиво утврдио да је постојала породична заједница ... у којој је тужиља доприносила стицању предметне куће заједно са првотуженим, друготуженим и његовом супругом, својом свекрвом, на различите начине и то учествујући зарадом у опремању предметне куће од рада у киоску брзе хране, као и радом у свакодневним пословима сеоског домаћинства, те бригом о заједничкој деци, и старањем о баби и деди првотуженог, као и спремањем ручкова за раднике током градње предметне куће, нашао је да је тужиља стицалац у породичној заједници, у смислу одредбе члана 195. став 1. Породичног закона. Овом одредбом је прописано да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима, стекли радом чланови њихове породице, у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину, с тим да се члановима породице сматрају крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе (став 2); док се на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно примењују одредбе тог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. и члана 180. став 2. ПЗ (став 3).

Висину тужбеног захтева, као у ставу првом изреке побијане пресуде, првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења судских вештака грађевинске и економско финансијске струке у износу од 1.093,455,00 динара, налазећи да је у том делу тужбени захтев основан, јер представља удео тужиље у инвестиционом улагању у изградњу зграде у породичној заједници. Такође, за период од 08.02.2023. године, па до исплате, усвојио је тужбени захтев тужиље за законску затезну камату на досуђени износ, а ставом трећим изреке побијане пресуде одбио је захтев тужиље за исплату законске затезне камате на досуђени износ, као у ставу првом изреке, за период од 05.05.2016. године, до 07.02.2023. године, на основу одредбе чл. 189. и 277. Закона о облигационим односима, с обзиром на протек рока од дана вештачења, односно од достављања допунског налаза и мишљења, па до дана пресуђења. Међутим,

првостепени суд је одбио и предлог друготуженог за извођењем доказа вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, истакнут у поднеску од 12.01.2023. године, налазећи да је исти сувишан, односно противан начелу економичности поступка, поклонивши веру налазу и мишљењу и појединачним изјашњењима и изјавама судског вештака економско финансијске струке, Олгице Јевремовић, сматрајући да ново економско финансијско вештачење не би довело до свестранијег расправљања у овом спору. Тачније, имајући у виду особеност задатка вештачења и временски период у којем се вештачење врши, наша је да употребом постојеће документације у предмету и јавно расположивих података, рад новог вештака не би довео до резултата на основу којих би суд утврдио другачије чињенично стање које би се директно одразило на одлуку у вези са досуђивањем законске затезне камате. Истовремено, првостепени суд је нашао да је неоснован тужбени захтев тужиле у погледу исплате износа од 449.117,86 динара, који представља вредност радова извршених бесплатно од стране оца тужиле, учињених у намери поклона тужилци, а која вредност је ушла у посебну имовину тужиле, коју је стекла током породичне заједнице, у смислу члана 168. став 2 Породичног закона, те којим је прописано да имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине, односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права, представља његову посебну имовину. Налазећи да се вредност овог поклона не урачунава у вредност заједничке имовине, првостепени суд је одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде, којим је одбио захтев тужиле за исплату износа од још 449.117,86 динара, са законском затезном каматом почев од 05.05.2016. године, па до исплате.

Такође, првостепени суд је одбио и тужбени захтев друготуженог ВВ којим је тражио да се утврди да је искључиви власник спорне породичне стамбене зграде – објекта, изграђеног без одобрења за градњу, у ..., у улици ..., на кат.парцели ... број објекта 2, површине 142 м², што су тужила АА и тужени ББ дужни да признају и трпе, имајући у виду да је суд утврдио да је кућа стечена у породичној заједници, па друготужени не може бити њен искључиви власник, без учешћа осталих чланова, као заједничара.

Овај суд налази да је одлука првостепеног суда у односу на став први изреке побијане пресуде, као и у делу става трећег изреке, у односу на део затезне камате, правилна и на закону заснована, пошто је на основу налаза вештака Олгице Јевремовић, која се сагласила са налазом судског вештака грађевинске струке Слободана Рунића, утврђен допринос тужиле у стицању у породичној заједници, а све имајући у виду да тужила потражује удео инвестиционој, а не тржишној вредности објекта. Стога је допринос тужиле у стицању у износу од 1.093.455,00 динара на име инвестиционих улагања, као члана породичне заједнице ..., на који износ јој припада и затезна камата, а према ставу првом изреке побијане пресуде почев од 08.02.2023. године, па до исплате.

У том делу одлуке првостепени суд је правилно поступио, супротно наводима жалбе првотуженог да, док је био у браку са тужилцом, све време су имали помоћ његових родитеља, бабе и деде, па су приходе које су остваривали у браку трошили у целости за себе и своје двоје деце, да су ишли су на летовања, али нису могли да

уштеде новац за градњу куће, нити су дизали кредите, а да је тужиља била књиговођа са осредњом платом, док је он у време када се кућа зидала (од 1991. до 1994. године), имао радионицу одакле је сав приход ишао на њихове кућне потребе. Навео је и да нису имали заједничку касу са његовим родитељима, јер је свако за себе плаћао рачуне и трошкове живота, док је изградња куће финансирана од продаје дединих плацева, кога је он заступао приликом погађања послова с мајсторима и плаћања, и сво плаћање градње је вршено од дединих пара. После дедине смрти наследио га је друготужени, за кога првотужени наводи да је једини власник спорне куће. Међутим, током вештачења је утврђено који чланови породичне заједнице ... су привређивали током изградње куће, а новац који је стечен продајом дедине земље и који је уложен у изградњу куће, вештак је имао у виду и није га рачунао у допринос заједничара.

Неосновани су наводи жалбе друготуженог да није утврђено колика су била укупна примања тужиље и првотуженог у време изградње предметне куће, од 1991. до 1994. године, као и колики су били укупни издаци њиховог породичног домаћинства у том периоду, те да ли су након подмирења потреба свог домаћинства, са двоје деце, без подизања кредита и без екстра прихода, могли да од својих редовних прихода финансирају изградњу предметне куће, а уколико докази и упућују на околност да су је финансирани од своје брачне тековине, без учешћа трећих лица, примењују се правила за стицање имовине у браку. Међутим, ако докази упућују на околност да су пок. ГГ и друготужени ВВ, финансирани изградњу спорне куће, примењују се правила имовинског права за стицање имовине, као и уколико докази упућују на чињеницу да су у финансирању градње куће учествовали и тужиља и њен супруг, овде првотужени, као и његов отац и његов покојни деда, те да би требало извести доказ новим вештачењем финансијске струке, јер је првостепени суд био у обавези да претходно утврди да ли је предметна непокретност стечена током трајања брака тужиље и првотуженог или стицањем у породичној заједници тужиље, првотуженог и његових родитеља или је то посебна имовина друготуженог, као тужиљиног бившег свекра. Такође, поставља питање да ли је било места утврђењу могућег финансијског и радног доприноса тужиље приликом изградње предметне непокретности, пошто је тужиља наводно тврдила да је предметна непокретност њена брачна тековина са првотуженим, па сматра да је одустала од захтева да се утврди стицање у широј породичној заједници. Међутим, ови наводи су неосновани јер из исказа тужиље приликом саслушања на рочишту, одржаном 24.10.2022. године, произлази да иако су она, супруг и деца живели у засебној стамбеној јединици, живели су у породичној заједници са родитељима првотуженог, заједно радећи на њиви, те да иако су сви имали своје зараде, свако је плаћао рачуне по потреби, иако нису имали заједничку касу. Наиме, првостепени суд је правилно утврдио да су у изградњи спорне куће учествовали, како родитељи туженог својим радом и новцем, јер су радили на њиви и у башти и продавали производе на пијаци, тако и првотужени и тужиља, која им је помагала у домаћинству и подизала двоје деце, истовремено радећи и у киоску- ђевабциници уз аутомеханичарску радњу првотуженог, који је такође доприносио зарадом. Стога се не може сматрати да је било који од чланова ове породичне заједнице, учествовао са већим износом у стицању спорне куће, имајући у виду да је у време градње куће била висока инфлација и да није било прецизних доказа о висини њихових примања у том периоду, па је вештак закључио да су сви заједно, радећи што у домаћинству, што на њиви, што у радионици или у киоску, на исти начин доприносили изградњи куће за

коју инвестициона улагања износе укупно 5.734.738,88 динара, од чега је одбијен удео оца тужиле утврђен као рад без наплате у износу од 449.117,86 динара, као и тржишна вредност плацева деде првотуженог који су продати за 911.801,02 динара, и којим новцем је такође плаћана градња. Тако је вештак дошао до износа од 4.373.820,00 динара који је поделио на четири једнака дела и то за сваког од чланова породичне заједнице ... по 1.093.455,00 динара, колико износи и тужилин удео, као њен допринос градњи, а који износ су тужени, према побијаној пресуди, у обавези да јој солидарно исплате, све са затезном каматом на тај износ, с тим да је првостепени суд нашао да ту обавезу имају само у периоду од пресуђења (08.02.2023. године), па до исплате. Иначе, обавеза тужених да тужилу солидарно исплате заснована је на одреби члана 177. ПЗ, будући да се ради о деоби заједничке имовине и исплати суповерилачког удела тужили од стране преосталих суповерилаца.

Међутим, овај суд налази да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право у односу на законску затезну камату која тужили припада на овај износ дуга, имајући у виду да се ради о њеном инвестиционом улагању у спорни кућу, а који износ је утврђен вештачењем од 22.05.2017. године, иза којег није било новог вештачења, будући да је првостепени суд одбио предлог друготуженог за извођењем доказа новим вештачењем економско-финансијске струке, налазећи да би се то противило економичности поступка, јер је поклонио веру налазу и мишљењу, као и појашњењу налаза и изјашњењима и изјави приликом саслушања судског вештака економско-финансијске струке, Олгице Јевремовић. Стога је био мишљења да ново економско-финансијско вештачење не би довело до свестранијег расправљања у тој парници. Међутим, у конкретном случају не ради се о захтеву за накнаду материјалне штете, сходно одредби члана 189. став 2. Закона о облигационим односима, којом је прописано да се висина накнаде одређује према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја када закон наређује што друго, већ је реч о износу за који је вештачењем из 2017. године, утврђено да га је тужилца инвестирала у изградњу куће и који представља њен допринос у стицању у породичној заједници, па задржавање овог износа представља за тужене стицање без основа у смислу одредбе члана 210. ЗОО, који предвиђа да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће да накнади вредност постигнутих користи. Истовремено, одредбом члана 214. ЗОО прописано је да када се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата и то ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева. Имајући у виду да је тужилца прецизирала тужбени захтев након налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, те да је потраживала законску затезну камату од 22.05.2017. године, како се након тога није вршило ново вештачење, нити се ишта променило у обрачунској вредности, овај суд је мишљења да су тужени дужни да јој солидарно плате законску затезну камату на износ 1.093.455,00 динара почевши од 22.05.2017. године (као дана утврђења доприноса), па до исплате, с тим да јој првостепени суд обавезао тужене да јој плате законску затезну камату почев од пресуђења 08.02.2023. године, па до исплате. Стога је овом пресудом делимично преиначена побијана пресуда у одбијајућем делу става трећег изреке и обавезани су тужени да тужили солидарно плате законску затезну камату и за период од 22.05.2017. године, па до 08.02.2023. године, с тим да је иста пресуда потврђена у

делу којим је одбијен тужбени захтев за камату на овај износ почевши од 05.05.2016. године па до 21.05.2017. године, као неоснован, јер тужили не припада затезна камата за тај период, имајући у виду да се ради о периоду пре утврђења износа њеног удела у стицању од стране судског вештака.

Истовремено овај суд налази да је првостепени суд, на правилно утврђено чињенично стање - да се ради о поклону учињеном тужили од стране њеног оца, а у висини ненаплаћених радова на спорној кући, у вредности од 449.117,86 динара, погрешно применио материјално право, налазећи да је неоснован њен тужбени захтев за исплату овог износа са припадајућом законском затезном каматом, осим у делу законске затезне камате почев од 05.05.2016. године, па до 21.02.2017. године (у ком делу је пресуда потврђена). Наиме, како је судски вештак утврдио у налазу од 22.05.2017. године, да радови оца тужиле учињени на спорном објекту вреде 449.117,86 динара, те како је приликом саслушања отац тужиле изјавио да је то радио као поклон својој кћерци, имајући у виду да се удала без мираза, овај суд налази да у смислу одредбе члана 168 став 2 Породичног закона, тај износ представља имовину коју је тужила, као супружник, стекла у току трајања брака поклоном, те представља њену посебну имовину. Међутим, како је тај поклон садржан у инвестиционим улагањима у спорни објекат који користе тужени, овај суд сматра да би неисплаћивањем тог износа тужени такође стекли овај део имовине тужиле без правног основа, јер је исти путем улагања у непокретност прешао у имовину, односно стекао се у имовини тужених. Стога су дужни да јој и овај износ плате све са припадајућом законском каматом тј. од дана подношења захтева и доспећа обавезе, 22.05.2017. године, па до исплате, док је захтев неоснован за период од 05.06.2016. године, па до 21.05.2017. године за тај део, тј. до дана утврђења висине овог износа. Наиме, имајући у виду да је првостепени суд утврдио да се ради о поклону који је за тужилу учинио њен отац, радећи бесплатно на спорном објекту (у којем је требало да она живи са својим супругом, овде првотуженим), зато што ју је удао без мираза, овај суд налази да је тужља увећала имовину тужених и за део 449.117,86 динара на име радова и материјала које је бесплатно уложио њен отац, а који део имовине заправо представља њену посебну имовину коју тужени користе, па је њен укупан допринос у стицању спорне куће 1.542.572,86 динара. Наиме, у моменту изградње спорне куће у породичној заједници су стицали тужила, првотужени, као њен супруг, друготужени - свекар и тужилина свекрва и сви они имају једнак допринос у изградњи спорне непокретности, јер су заједнички радили и финансирали градњу од зараде у породичној заједници. Стога је вештачењем утврђен подједнак допринос свих заједничара у стицању непокретности зидане од 1991. до 1993. године, с тим да преостали удео тужиле у стицању те непокретности представља њен поклон од оца који је уложила у инвестирање градње - његов бесплатни рад на градњи куће и делимично грађевински материјал који је исти набавио, све у вредности од 449.117,86 динара, који део инвеститорског улагања од оца јој такође припада, јер се ради о њеној посебној имовини у смислу члана 168. став 2. ПЗ. Како је тужила прецизирала тужбени захтев тражећи поред свог удела у стицању од 1.093.455,00 динара и противвредност уложеног поклона у изградњу куће, као удео који је добила на име радова и материјала које је уложио њен отац у непокретност, а који износи 449.117,86 динара, овај суд је усвојио тужбени захтев и у овом делу, ставом трећим изреке, преиначивши побијану пресуду у ставу другом изреке којим је одбијен тај захтев тужиле, јер је првостепени

суд нашао да се не ради о стицању у породичној заједници, већ о посебној имовини тужиље. Дакле, како је тужиља поклон који је добила од оца у виду бесплатних радова и грађевинског материјала на спорној непокретности, уложила у имовину стечену у породичној заједници, коју је напустила, тужени су у обавези да јој и овај износ солидарно плате, све са затезном каматом, у смислу одредбе члана 219. Закона о облигационим односима, почев од утврђења висине овог износа налазом судског вештака од 22.05.2017. године, па до исплате, јер и ту њену имовину, као инвестиционо улагање у кућу, користе они.

Неосновани су наводи жалбе друготуженог у односу на став четврти изреке побијане пресуде, да имајући у виду да су он и мајка првотуженог, остваривали приходе продајом својих пољопривредних производа на пијаци, а да висина прихода није нумерички исказана ни једним доказом у списима, њихов допринос је оцењен једнаким, као и допринос тужиље и првотуженог у стицању у широј породичној заједници, иако тужиља није била запослена, сем у периоду од 1981. до 1987. године. Међутим, утврђено је да је тужиља осим гајења деце и обављања кућних послова (кување за вишечлану породицу коју су чинили свекар свекрва, деда, баба, парничне странке и деца), помагала у свакодневним пословима сеоског домаћинства које гаји стоку и живину и пољопривредне производе за пијацу, а које послове је наставила да обавља и док је радила у киоску, а посебно је гледала бабу и деду првотуженог, све то и у време градње спорне куће, у чему је такође помагала припремањем хране за раднике и на други начин, као и улажући своју зараду. Примања странака према достављеним доказима нису била упоредива јер су делимично дата у старим, а делимично у новим динарима, док је зарада туженог достављена у бруто износима, а за тужиљу у нето износима, те се није могло утврдити колико износе њихови појединачни доприноси у стицању предметне непокретности, нити су тужиља и тужени нумерички документаовали своје приходе у периоду у коме је аутомеханичарска делатност туженог паушално опорезивана, односно у периоду у коме је тужиља радила у киоску у оквиру његове радионице, а то нису учинили ни његови родитељи.

Међутим, ово породично домаћинство је свој приход углавном остваривало из пољопривредне делатности којом су се сви чланови породичн заједнице бавили. Пошто није успела да добије поуздане податке од Републичког завода за послове статистике о нето износима зарада из делатности пољопривредне, аутомеханичарске делатности и угоститељске делатности за Град Београд за период од 1981. до 2004. године, односно о заради бивших супружника ..., првостепени суд је оценио, као прихватљиву, методологију вештака да њихове зараде цени према просечној нето заради запослених са средњом стручном спремом у Републици Србији, будући да на ту методологију вештака није било посебних примедба странака, јер ниједна од њих није на егзактан начин, нумеричким параметрима, применом правила о терету доказивања из члана 223. ЗПП, доказала свој већи обим удела у стицању. Како се радило о стицању које се не састоји искључиво у зарадама, а које су биле само један део прихода породичног домаћинства ... (од паушалне делатности туженог, од зараде од рада у пољопривреди од стране свих чланова породичног домаћинства), цењен је и рад тужиље, као мајке, супруге, домаћице и неговатељице бабе и деде првотуженог, те рада његових родитеља, уштеда и другог, с тим да је тражено утврђење инвестиционе вредности улагања у изградњу спорне куће, која вредност је другачија од тржишне вредности која није

тражена тужбом. Како је исплата мајсторима вршена у етапама од укупног доприноса првотуженог и друготуженог, као и од зараде мајке првотуженог и од продаје дедине имовине, као и тужиље, вештак је њеним доприносом, уз њену зараду, сматрао њен рад на пољу и на окућници, ценећи и уштеду од стране тужиље, који се огледа у неговању деце, али и бабе и деде првотуженог, као и у њеном раду у домаћинству уопште, што није плаћано другим лицима.

Неосновани су наводи жалбе друготуженог да су тужиља и првотужени недовољно учествовали у изградњи куће, те да је отац друготуженог дозволио првотуженом да за себе и своју породицу сруши његову стару кућу и зида нову и у њој отвори перионицу, новцем добијеним од продаје његове земље, али друготуженом није познато за колико ју је првотужени продао, нити колико је коштала изградња нове куће, јер је мајсторе исплаћивао првотужени, који пак, нема никаквих права на предметној кући, јер је у Катастру непокретности уписана на друготуженог и да првотужени никада није истицао било какав захтев у односу на спорну кућу, јер је пред судом исти изјавио да је грађена средствима његових деде и његових родитеља, а да он и тужиља, ничим нису допринели њеној изградњи, па суд неосновано обавезује првотуженог да тужиљи исплати досуђени износ. Међутим, у том делу правног интереса за жалбу има само првотужени, с тим да је допринос који суд признаје тужиљи заснован на постојећим чињеницама, јер је утврђено да је стицала у породичној заједници ... и да тужени, коришћењем спорне непокретности, користе и удео који је она унела у предметну кућу. Стога су неосновани наводи жалбе да предметна кућа није грађена у периоду постојања породичне заједнице између тужиље, првотуженог и његових родитеља, односно да се не ради о стицању у породичној заједници. Наиме, утврђено је да су тужиља и њен супруг закључили брак 1981. године, у коме су били све до 2004. године, а да је спорна кућа зидана између 1991. до 1993. године, у које време су живели са родитељима туженог у истој кући, за које време су радили и то првотужени као занатлија - аутомеханичар, који је имао своју аутомеханичарску радњу и перионицу, а тужиља прво као књиговођа, а затим и у његовом киоску – ђевабџиници уз аутомеханичарску радњу, а да је, поред тога, радила и у домаћинству и старала се и о деци и о баби и деди свог супруга, а такође и помагала његовим родитељима, овде друготуженом и његовој супрузи, у пољопривредном домаћинству у којем су гајили стоку и пољопривредне производе, од чега су истовремено привређивали продајом на пијаци и тако стицали у породичној заједници. Како је несумњиво утврђено да је кућа зидана средствима стицаним од стране свих чланова те породичне заједнице, као и уз помоћ деде туженог који је продао своје њиве и уложио новац у изградњу куће, као и поклоном оца тужиље, учињеним њој, као кћерци, уместо мираза, бесплатним радом на изградњи спорне куће, то је реч о имовини стеченој у породичној заједници, како је то правилно утврдио првостепени суд. Осим тога, током поступка тужиља је изјавила да је куповала и неке ствари за градњу куће путем чекова, осим што је кувала мајсторима и учествовала у мобама, па је правилно утврђено да је и она својим радом и зарадом допринела стицању средстава која су уложена у изградњу куће. Неоснован је навод жалбе друготуженог да је застарело потраживање тужиље, јер се ради о облигационо-правном захтеву, будући да је првостепени суд нашао да је тужиља извршила објективно преиначење тужбе, мењајући истоветност захтева, чему се тужени нису противили тужени, али будући да овај захтев проистиче из имовинско-правног захтева који не застарева, приговор

застарелости потраживања оцењен је као неоснован, јер је облигационо-правни захтев постављен преиначеном тужбом, последица претходно решеног спорног питања деобе заједничке имовине, у овој парници, а право на деобу као стварно право не застарева.

Потврђена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке побијане пресуде која је заснована на одредбама чл. 153, 154. и 164. ЗПП, с тим да је обрачун трошкова поступка извршен правилном применом важеће АТ и ТТ.

Са свега изложеног одлучено је као у изреци ове пресуде на основу чл. 390. и 394. тачка 4. ЗПП, док је одлука суда о трошковима парничног поступка донета на основу одредбе члана 401. тачка 3. ЗПП.

Председник већа - судија
др Драгица Попеску,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић